

УДК 7.091.4:791.43(477)"2018"

Цитування:

Васильєв С. В. Український кінематограф на міжнародних кінофестивалях класу "А" у 2018 році. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. № 2. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. С. 275-280.

Vasyliiev S. (2020). Ukrainian cinema at "A-list" International Film Festivals in 2018. *National Academy of Culture and Arts Management Herald: Science journal*, 2, 275-280 [in Ukrainian].

Васильєв Сергій Сергійович,
кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри організації театральної справи
Київського національного університету
театру, кіно і телебачення
імені І.К. Карпенка-Карого
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8240-8648>
vassali@ukr.net

УКРАЇНСЬКИЙ КІНЕМАТОГРАФ НА МІЖНАРОДНИХ КІНОФЕСТИВАЛЯХ КЛАСУ "А" У 2018 РОЦІ

Мета роботи – вивчити участь українського кінематографа у МКФ класу "А" у 2018 році. **Методологія дослідження** передбачає опис, якісний та кількісний аналіз і систематизацію відомостей про участь українських фільмів у конкурсних і позаконкурсних програмах МКФ класу "А" та участь української кіноіндустрії в їх професійних заходах. **Наукова новизна** дослідження полягає в тому, що докладний огляд участі українського кінематографа у МКФ класу "А" у 2018 році здійснено вперше. **Висновки.** У 2018 році 21 українську стрічку 31 раз відібрали до офіційних програм 10 МКФ класу "А". Демонстрація в програмах МКФ класу "А" українських стрічок, які ведуть мову про сучасну Україну, створених українськими кінематографістами у копродукції та за підтримки Держкіно України, відкриває можливості для розкриття потенціалу українського кінематографа на міжнародному рівні.

Ключові слова: МКФ класу "А", український кінематограф, фільм, 2018.

Васильєв Сергей Сергеевич, кандидат искусствоведения, доцент кафедры организации театрального дела Киевского национального университета театра, кино и телевидения имени И.К. Карпенко-Карого

Украинский кинематограф на международных кинофестивалях класса "А" в 2018 году

Цель работы – изучить участие украинского кинематографа на МКФ класса "А" в 2018 году. **Методология исследования** предполагает описание, качественный и количественный анализ и систематизацию сведений об участии украинских фильмов в конкурсных и внеконкурсных программах МКФ класса "А" и украинской киноиндустрии в их профессиональных мероприятиях. **Научная новизна** исследования заключается в том, что детальный обзор участия украинского кинематографа в МКФ класса "А" в 2018 году проведен впервые. **Выводы.** В 2018 году 21 украинский фильм 31 раз был отобран в официальные программы 10 МКФ класса "А". Демонстрация в программах МКФ класса "А" украинских фильмов, которые говорят о современной Украине и были созданы украинскими кинематографистами в копродукции и при поддержке Госкино Украины, создает возможности для того, чтобы украинский кинематограф раскрывал свой потенциал на международном уровне.

Ключевые слова: МКФ класса "А", украинский кинематограф, фильм, 2018.

Vasyliiev Serhii, Ph.D. in Arts, associate professor of theater management department, Kyiv National I.K. Karpenko-Karyi University of Theatre, Cinema and Television

Ukrainian cinema at "A-list" International Film Festivals in 2018

The purpose of the article was to study the participation of Ukrainian cinema at the "A-list" International Film Festivals in 2018. **The methodology** was based on description, qualitative and quantitative analysis and systematization of information about the participation of Ukrainian films in competition and non-competition programs of the "A-list" IFF and the participation of Ukrainian film industry at the "A-list" IFF professional events. **The scientific novelty** of the research is that for the first time such detailed review of the participation of Ukrainian cinema at the "A-list" IFF in 2018 was conducted. **Conclusions.** In 2018, 21 Ukrainian films were selected 31 times to participate in the official programs of 10 "A-list" IFF. The potential of Ukrainian cinema can be revealed at the international level by the screenings of Ukrainian films that talk about modern Ukraine and were created by Ukrainian filmmakers in co-production and with the support of Ukrainian State Film Agency in the programs of "A-list" IFF.

Key words: "A-list" International Film Festival, Ukrainian cinema, movie, 2018.

Актуальність дослідження. Розвиток української кіноіндустрії передбачає її вихід до

світової аудиторії кіно. Контакт із нею можна встановити завдяки різним стратегіям

розповсюдження фільмів: спеціальним подіям, участі у міжнародних кінофестивалях, комерційному кінопрокату в інших країнах, включенню фільмів до бібліотек аудіовізуальних медіа-сервісів тощо. Покази на міжнародних кінофестивалях нерідко є першим кроком на цьому шляху. Найпрестижніші міжнародні кінофестивалі називають МКФ класу "А" ("A-list") [1, 96]. Участь стрічки в їх офіційних програмах (особливо, конкурсах повнометражних ігрових фільмів) є якісним індикатором світового інтересу до кінематографу країни, свідченням мистецьких чеснот стрічки та способом привернути до неї увагу. Це обумовлює актуальність вивчення участі сучасного українського кінематографу в МКФ класу "А".

Аналіз досліджень і публікацій. Міжнародні кінофестивалі привертають широку увагу дослідників, які вивчають питання їх історії, теорії, економіки, організації, соціології, ролі у світовому кінопроцесі, розповсюдженні фільмів тощо [1–3]. Діє неформальна мережа з дослідження кінофестивалів [4]. Але участь українських фільмів у МКФ класу "А" не є належною мірою вивченою. Інформацію про неї надають популярні огляди [5], повідомлення та звіти Державного агентства України з питань кіно (далі – Держкіно) [6–8]. Оминаючи увагою окремі кінофестивалі та фільми, вони не дозволяють цілком охопити участь українського кінематографу у МКФ класу "А" протягом року.

Мета дослідження – вивчити участь українського кінематографу у МКФ класу "А" у 2018 році.

Виклад основного матеріалу. *Роль МКФ класу "А" у світовому поширенні фільму.* Ринковим способом світового поширення фільму є його міжнародний кінопрокат. Але зацікавити дистриб'юторів українським фільмом одразу, без втілення кінофестивальної стратегії розповсюдження, непросто. Тому поки що успішним міжнародним кінопрокатом як таким можуть похвалитися лише вітчизняні анімаційні стрічки "Микита Кожум'яка" Манука Депояна та "Викрадена принцеса: Руслан і Людмила" Олега Маламужа.

Кінофестивалі сьогодні виконують множину функцій. Вони визначають кінематографічний канон, вказуючи, які фільми мають видатну мистецьку значущість, і водночас є осередками світового кінобізнесу, тісно пов'язаними з національними кіноіндустріями і дистриб'юцією; під час них проводять кіноринки, форуми копродукції, пітчінги, майстер-класи, зустрічі продюсерів та інші заходи, які привертають увагу представників кіноіндустрії з різних країн [2, 129]. Таке поєднання кіномистецтва та бізнесу є характерним передусім для провідних кінофестивалів, що орієнтуються на стейкхолдерів кіноіндустрії [1, 10]. Завдяки кінофестивалям

фільми здатні отримати розголос у ЗМІ, зацікавити аудиторію, знайти дистриб'ютора; а для стрічок, які не можуть потрапити у кінопрокат, вони стають провідним способом розповсюдження [3, 97]. Ці тези яскраво ілюструє випадок "Племіні" Мирослава Слабошпицького, (Україна, Нідерланди). Після прем'єри у травні 2014 року у програмі "Тиждень критики" Каннського МКФ й отримання низки відзнак, стрічка взяла участь у численних кінофестивалях, вийшла в кінопрокаті США й інших країн [9], а згодом стала доступною для перегляду на аудіовізуальних медіа-сервісах.

Каннський МКФ входить до групи МКФ класу "А". Так неофіційно називають кінофестивалі, акредитовані Міжнародною федерацією асоціацій кінопродюсерів (FIAPF) в категорії кінофестивалів, що проводять міжнародні конкурси повнометражних ігрових стрічок [1, 96]. Нині є 15 МКФ класу "А". Протягом року вони послідовно відбуваються у Берліні ("Берлінале"), Москві, Каннах, Шанхаї, Карлових Варах, Локарно, Монреалі ("Фестиваль фільмів світу"), Венеції, Сан-Себастьяні, Варшаві, Токіо, Мардель-Платі, Талліні ("Чорні ночі"), Каїрі та Гоа (Індійський МКФ) [10]. FIAPF займається регулюванням кінофестивальної мережі, але сьогодні її вплив істотно зменшився. У світі відбуваються кінофестивалі, які не мають відповідної акредитації FIAPF, але відіграють вагомий роль за окремі МКФ класу "А". Такими є найважливіші кінофестивалі Північної Америки "Санденс" і МКФ у Торонто, що визначають кінопрокатні перспективи мистецьких фільмів у США [2, 138–139]. Також, оскільки головний акцент МКФ класу "А" роблять на повнометражному ігровому кіно, вони часом можуть нехтувати неігровими, анімаційними і короткометражними роботами. Тому, визнаючи важливість МКФ класу "А", абсолютизувати їх не слід.

Українські фільми у конкурсах МКФ класу "А". У 2018 році у конкурсах 8 МКФ класу "А" взяли участь 10 українських робіт – 5 повнометражних ігрових фільмів, повнометражний неігровий фільм і 4 короткі метри. Їх було відібрано до конкурсних програм 15 разів.

У конкурсах одразу трьох МКФ класу "А" було представлено "Донбас" Сергія Лозниці (Німеччина, Україна, Франція, Нідерланди, Румунія). Прем'єра фільму, який оповідає про життя на окупованому Донбасі (Сергій Лозниця відтворив його із документальною достовірністю й, водночас, сатиричною загостреністю), відбулася на Каннському МКФ, відкривши паралельний конкурс "Особливий погляд" [7]. Потім фільм брав участь у головних конкурсах МКФ у Каїрі [11] й Індійського МКФ [12, 36]. На всіх кінофестивалях стрічка отримала нагороди: на Індійському МКФ "Донбас" переміг, а у Каннах та Каїрі Сергія Лозницю було відзначено призами за режисуру [8,

11; 11]. У конкурсах двох МКФ класу "А" брали участь фільми "Коли падають дерева" Марисі Нікітнок (Україна, Польща, Македонія), "Вулкан" Романа Бондарчука (Україна, Німеччина, Монако) і "Гірська жінка: на війні" Бенедикта Ерлінгссона (Ісландія, Франція, Україна).

Прем'єра дебюту Марисі Нікітнок, яка вільно поєднала в сучасній історії дорослішання натуралізм і магічний реалізм, еротичу і соціальну драму, кримінальний роман і казку, відбулася у паралельному конкурсі "Берлінале" "Панорама" [6]. А у Міжнародному конкурсі Індійського МКФ фільм здобув нагороду найкращій актрисі [8, 11]. Нею відзначили Анастасію Пуустовіт.

"Вулкан" брав участь у другому за значущістю конкурсі МКФ у Карлових Варах "Схід Заходу" та Конкурсі повнометражних ігрових дебютів Індійського МКФ ("Centenary Award for the Best Debut Feature Film"), де отримав Спеціальну згадку журі [8, 11; 13]. Героєм стрічки є перекладач місії ОБСЄ, що прямує до кордону із анексованим Кримом, занурюючись у самотнє життя Херсонщини (режисер змальовує його на основі документальних спостережень, доповнених міфологічними елементами).

"Гірська жінка: на війні" брала участь у "Тижнях критики" Канн і Каїру, отримавши у Каннах приз Товариства драматургів і композиторів (SACD), яким нагороджують автора стрічки [14] (Держкіно помилково назвало його призом за найкращу музику [8, 11]). Внесок українських кінематографістів у створення фільму був міноритарним. Його героїня – активістка, що усіма можливими методами захищає екологію Ісландії, – планує удочерити українську сироту, батьки якої загинули під час бойових дій на Донбасі.

У Конкурсі ігрових повнометражних дебютів МКФ у Талліні відбулася прем'єра фільму Ярослава Лодигіна "Дике поле" (Україна, Швейцарія), екранізації роману "Ворошиловград" Сергія Жадана, дія якого відбувається на Донбасі. Також тут були представлені стрічки "Mia Donna" Павла Острікова (у Міжнародному конкурсі ігрових короткометражних фільмів) і "Післямак" Юрія Катинського (у Міжнародному конкурсі ігрових студентських короткометражних фільмів "Нові таланти") [15].

У Міжнародному конкурсі секції "Фестиваль студентських фільмів" МКФ у Монреалі представили "Слово" Ігоря Висневського. Його дипломна робота на здобуття ступеня бакалавра, виконана у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, отримала нагороду найкращому ігровому фільму [16].

Гран-прі Конкурсу короткометражних фільмів МКФ у Варшаві здобув "Штангіст" Дмитра Сухолиткого-Собчука (Україна, Польща). Ця нагорода дає право фільму змагатися за премію

"Оскар" у номінації "Найкращий ігровий короткометражний фільм" у 2020 році [8, 11]. А у Конкурсі документальних фільмів МКФ у Варшаві представили "Какофонію Донбасу" Ігоря Мінаєва, дослідження міфу про Донбас, створеного радянською пропагандою [17].

Усі українські повнометражні ігрові фільми-учасники конкурсів МКФ класу "А" були створені у копродукції. За підтримки Держкіно виробили 7 з 10 стрічок (окрім коротких метрів "Mia Donna", "Післямак" і "Слово"). З-поміж повнометражних ігрових фільмів, які брали участь у конкурсах МКФ класу "А", у світовий кінопрокат (за межами країн-виробників) вийшли лише "Донбас" і "Гірська жінка: на війні", до створення яких долучилися міжнародні партнери з провідних кінематографій світу та які були висунуті на здобуття "Оскара" у номінації "Найкращий іншомовний фільм" (від України та Ісландії). Також у 2019 році у Франції у кінопрокат вийшла неігрова стрічка "Какофонія Донбасу" (в Україні фільм у кінопрокат не виходив).

Українські фільми у позаконкурсних програмах МКФ класу "А". У 2018 році стрічки, прем'єри яких відбулися на Каннському МКФ і "Берлінале", були представлені на МКФ класу "А" також і поза конкурсом: "Донбас" – у Карлових Варах у програмі "Інший погляд" і Талліні у програмі "Підписи" (загалом фільм взяв участь у третині МКФ класу "А") [13; 15]; "Коли падають дерева" – у Варшаві у програмі "Відкриття" і Талліні у програмі "Панорама" [15; 17] (4 з 15 МКФ класу "А"), "Гірська жінка: на війні" – у "Фестивальному калейдоскопі" Індійського МКФ (3 з 15 МКФ класу "А") [12, 160].

На МКФ класу "А" представляли й ті українські фільми, прем'єри яких відбулися у Каннах у минулі роки: у Карлових Варах у програмі "Люди поруч" вдруге показали "Плем'я" (у 2014 році його показ був спеціальною подією) [13], а на Московському МКФ у програмі "Майстри" продемонстрували "Інії" Шарунаса Бартаса (Литва, Франція, Україна, Польща), прем'єра якого у Каннах у 2017 році відбулася у конкурсній програмі "Двотижневик режисерів" [18].

Також на Московському МКФ у програмі "Російський слід" представили ігровий фільм "No-One" Льва Прудкіна (Україна, Ізраїль) і неігрову стрічку "ІНТО_нація великої Одеси" Олександра Бруньковського (Росія, Україна) [18].

У рамках Тижня кіно "Один пояс, один шлях" МКФ у Шанхаї відбулися покази ігрового фільму "Сторожова застава" Юрія Ковальова [19].

На спеціальному показі МКФ у Варшаві було продемонстровано "Ефір" Кшиштофа Зануссі (Польща, Україна, Угорщина, Литва, Італія), а у програмі фестивалю "Найкращі короткометражні фільми з Польщі 2018" – неігровий фільм "Зірка Полин" Аделіни Борець (Польща, Україна) [17].

На МКФ у Талліні в рамках "Панорами короткометражного кіно" у підбірці стрічок від Європейської кіноакадемії (EFA) "Короткий метр має значення!" представили фільм Павла Острікова "Випуск '97", поруч із іншими короткометражними фільмами, номінованими на премію EFA [15]. Таким чином у МКФ у Талліні взяли участь одразу дві роботи режисера. У 2017 році "Випуск '97" був у конкурсній програмі "Леопарди майбутнього" МКФ у Локарно.

Також на МКФ у Талліні у позаконкурсній секції "У фокусі: 100-літні" відбувся показ класики українського кіно – "Тіней забутих предків" Сергія Параджанова. Країною-виробником стрічки кінофестиваль вказав не СРСР, а саме Україну. На МКФ у Талліні продемонстрували реставровану версію "Тіней забутих предків", надану Національним центром Олександра Довженка [15].

На Індійському МКФ у програмі "Світова панорама" відбувся показ фільму Дари Гай (Дарії Гайкалової) "Намдев Бхау у пошуках тиші" (Індія, Україна). Щоправда, у каталозі Індійського МКФ про участь України у його виробництві було згадано не в описі стрічки [12, 108], а в покажчику країн-учасників кінофестивалю [12, 217].

Ситуація, коли фільм, створений у копродукції з Україною, взяв участь у МКФ класу "А", не відкривши при цьому свого із Україною зв'язку, сталася під час МКФ у Каїрі. Тут поза конкурсом представили військову драму Сергія Мокрицького "Незламна" (Україна, Росія). Фільм продемонстрували у програмі "Російський фокус" поруч із іншими російськими стрічками під назвою "Битва за Севастополь", визначивши Росію єдиним його виробником [11].

У позаконкурсних програмах 7 МКФ класу "А" продемонстрували 13 нових (вироблених в останні роки) українських стрічок (10 повнометражних ігрових фільмів, повнометражний неігровий фільм і два короткі метри) та повнометражний ігровий фільм, що є класикою українського кінематографу. До позаконкурсних програм МКФ класу "А" українські фільми було відібрано 16 разів. 6 з 13 нових українських стрічок (5 повнометражних ігрових фільмів і короткий метр) до того були у конкурсах МКФ класу "А", 8 з 13 були створені за підтримки Держкіно ("Донбас", "Коли падають дерева", "Гірська жінка: на війні", "Плем'я", "Іній", "Сторожова застава", "Ефір", "Незламна"), 11 з 13 (крім "Сторожової застави" і "Випуску '97") були створені у копродукції.

Українська кіноіндустрія на МКФ класу "А". Про українське кіно почасти згадували на МКФ класу "А" і тоді, коли не демонстрували українські стрічки: в рамках заходів, орієнтованих на кінопрофесіоналів і, меншою мірою, глядачів, які були складовою широкої фестивальної програми.

Українську кіноіндустрію було представлено на Європейському та Каннському кіноринках, які відбувалися паралельно з "Берлінале" та Каннським МКФ. Організатором українського стенду на Європейському кіноринку стала Асоціація кіноіндустрії України, а роботу Національного павільйону в Каннах організували Держкіно, Українська кіноасоціація, Асоціація кіноіндустрії України, Київський МКФ "Молодість" й Одеський МКФ [6; 7]. На обох кіноринках окремими стендами була представлена українська група компаній у сфері кіно- та телевиробництва FILM.UA Group.

На МКФ у Шанхаї на пітчінгу кінопроектів Ринку копродукції відбулася презентація української спортивної драми "Пульс", що знаходилася на стадії розробки [20]. Спеціальним паралельним заходом Венеційського МКФ стала церемонія вручення нагород Kineo "Діаманти кіно", якими відзначають італійські фільми, що поєднують мистецькі чесноти, успіх у глядачів і перспективи міжнародного кінопрокату. У номінації "Найкращий дебют" премію здобула українсько-італійська комедія "Ізі" Андреа Маньяні, створена за підтримки Держкіно [21]. На МКФ у Сан-Себастьяні у професійній секції "Глобальне виробництво триває" для фільмів, що знаходяться на завершальному етапі виробництва і зняті європейськими мовами, що не належать до найуживаніших, перемогу здобула стрічка Ігнаса Йонінаса "Невидиме" (Литва, Латвія, Україна). У 2019 році її було відібрано до паралельного конкурсу кінофестивалю "Нові автори", присвяченому першим і другим повнометражним фільмам режисерів [22].

Під час Днів індустрії МКФ у Варшаві у презентації східноєвропейських стрічок, виробництво яких триває, взяла участь драма Тимура Яценка "U311 Черкаси" (Україна, Польща), створювана за підтримки Держкіно. У 2019 році стрічку відібрали до Міжнародного конкурсу цього кінофестивалю [17].

У 2018 році українські кінематографісти також брали участь в МКФ класу "А" як члени журі й учасники програм професійного розвитку. Програмний координатор Київського МКФ "Молодість" Богдан Жук був членом журі премії "Тедді" "Берлінале"; а у форумі "Таланти Берлінале" взяли участь продюсери Алла Беляя і Юлія Сердюкова та режисери Єлизавета Сміт і Світлана Шимко [6]. Продюсер Ігор Савиченко став членом журі двох МКФ класу "А": у Варшаві він оцінював Конкурс перших і других повнометражних фільмів ("Competition 1–2") [17], а у Талліні – Конкурс ігрових повнометражних дебютів [15]. Кінокритик Дарія Бадьйор на МКФ у Варшаві була і членом журі (Молодого журі Міжнародної федерації кінопреси FIPRESCI) і учасником освітньої програми (Варшавської школи кінокритиків FIPRESCI) [17].

Наукова новизна. У дослідженні вперше докладно розглянуто участь українського кінематографу у МКФ класу "А" у 2018 році.

Висновки. У 2018 році українські стрічки 31 раз були відібрані до офіційних програм 10 МКФ класу "А", в тому числі 12 разів – "Донбас", "Коли падають дерева" і "Гірська жінка: на війні", прем'єри яких відбулися у Каннах і на "Берлінале". На двох МКФ класу "А" український кінематограф представили без демонстрування стрічок, у рамках паралельних і професійних заходів.

На МКФ класу "А" продемонстрували 21 український фільм: 20 нових (вироблених в останні роки) стрічок (12 повнометражних ігрових стрічок, дві повнометражні неігрові стрічки, 6 коротких метрів) і повнометражний ігровий фільм, що є класикою вітчизняного кіно. З 20 нових стрічок 14 створили у копродукції, 12 – отримали підтримку Держкіно (у тому числі, 11 і 10 повнометражних ігрових фільмів відповідно). Найбільше українських фільмів – 7 – було показано на МКФ у Талліні, по 5 робіт представили на Індійському МКФ (усі – повнометражні ігрові стрічки) і МКФ у Варшаві. У програмах 7 з 10 МКФ класу "А" (крім "Берлінале", МКФ у Шанхаї та МКФ у Монреалі) було дві та більше українських стрічок. 5 повнометражних ігрових фільмів взяли участь в 10 конкурсних програмах 7 МКФ класу "А" (тричі у головних конкурсах, 7 разів у паралельних конкурсах), 4 з них отримали нагороди (3 з 6 нагород – у "Донбасу"). Усі повнометражні ігрові стрічки-учасники конкурсів МКФ класу "А" були створені у копродукції та за фінансової підтримки Держкіно. Фільми українських режисерів самобутньо вели мову про сучасну Україну. Марися Нікітюк, Роман Бондарчук і Ярослав Лодигін представили на МКФ класу "А" дебютні роботи, що сповнює погляд на майбутнє українського кіно оптимізмом.

Участь українських фільмів у конкурсах МКФ класу "А" відкривала їм шлях до показів в офіційних програмах інших кінофестивалів, у тому числі МКФ класу "А". Фестивальна "кар'єра" таких фільмів могла тривати кілька років. Але перехід до світового кінопрокату вдалося здійснити лише "Донбасу" і "Гірській жінці: на війні". Українські фільми, які на етапі виробництва були презентовані в рамках професійних секцій МКФ класу "А", в подальшому отримали можливість взяти участь у конкурсах цих кінфестивалів. Демонстрація в офіційних програмах МКФ класу "А" українських стрічок, які ведуть мову про сучасну Україну і були створені українськими кінематографістами у копродукції та за підтримки Держкіно, активне залучення українських кінематографістів у роботу професійних секцій МКФ класу "А", що забезпечує налагодження галузевих контактів і робить українську кіноіндустрію видимою для

світу, відкривають можливості для розкриття потенціалу українського кінематографу на міжнародному рівні.

Література

1. Film Festivals: History, Theory, Method, Practice / Edited by M. de Valck, B. Kredell, S. Loist. London, New York: Routledge, 2016. XVIII, 238 p.
2. Wong C. H. Film festivals: culture, people, and power on the global screen. New Brunswick, New Jersey, London: Rutgers University Press, 2011. X, 319 p.
3. Parks S. The insider's guide to independent film distribution. Second Edition. Focal Press, 2012. 156 p.
4. Film Festival Research. URL: <http://www.filmfestivalresearch.org> (дата звернення: 5.11.2019).
5. Ukrainian Cinema at A-List Festivals – from 1990s till Nowadays // Profilms. 1.11.2018. URL: <https://profilms.in.ua/ukrainian-cinema-at-a-list-festivals-from-1990s-till-nowadays/> (дата звернення: 5.11.2019).
6. Результати участі України у 68-му Міжнародному кінофестивалі Берлінале // Державне агентство України з питань кіно. 28.02.2018. URL: http://dergkino.gov.ua/en/news/show/1419/rezultati_uchasti_ukrayini_u_68_mu_berlinskomu_mizhnarodnomu_kinofestivali.html (дата звернення: 5.11.2019).
7. Ukraine Is Your Destination! Підсумки участі України у 71-му Каннському кінофестивалі // Державне агентство України з питань кіно. 24.05.2018. URL: http://dergkino.gov.ua/en/news/show/1501/ukraine_is_your_destination_pidsumki_uchasti_ukrayini_u_71_mu_kannskomu_kinofestivali.html (дата звернення: 5.11.2019).
8. Звіт за результатами діяльності Державного агентства України з питань кіно за 2018 рік // Державне агентство України з питань кіно. 2019. 21 с. URL: http://dergkino.gov.ua/media/text/zvit_presentation_2018.pdf (дата звернення: 5.11.2019).
9. Коркодін О. Прокат стрічки "Плем'я" в США: відкрити кіно-Україну // Детектор медіа. 6.07.2015. URL: <https://detector.media/rinok/article/108938/2015-07-06-prokat-strichki-plemya-v-ssha-vidkriti-kino-ukrainu/> (дата звернення: 5.11.2019).
10. Competitive Feature Films Festivals // FIAPF. URL: http://www.fiapf.org/intfilmfestivals_sites.asp (дата звернення: 5.11.2019).
11. Cairo International Film Festival. URL: <https://web.archive.org/web/20190402111757/https://www.ciff.org.eg/> (дата звернення: 5.11.2019).
12. Official Catalogue. International Cinema, IFFI 2018. Directorate of Film Festivals, Ministry of Information & Broadcasting, Government of India, 2018. XVI, 217 p.
13. KVIFF. URL: <https://www.kviff.com/en/homepage> (дата звернення: 5.11.2019).
14. Prix SACD de la Semaine de la Critique 2018 à "Kona Fer I Strid" ("Woman at war") // SACD. 16.05.2018. URL: <https://www.sacd.fr/prix-sacd-de-la-semaine-de-la-critique-2018-a-kona-fer-i-strid-woman-war-0> (дата звернення: 5.11.2019).
15. POFF. URL: <https://2018.poff.ee/> (дата звернення: 5.11.2019).
16. Awards – 49th Student Film Festival – 2018 // World Film Festival. URL: <http://www.ffm-montreal.org/en/press-releases/224-awards-49th-student-film-festival.html> (дата звернення: 5.11.2019).
17. Warsaw Film Festival. URL: <https://wff.pl/en/> (дата звернення: 5.11.2019).
18. Московский Международный кинофестиваль. URL: <http://moscowfilmfestival.ru/> (дата звернення: 5.11.2019).

19. Українське фентезі "Сторожова Застава" покажуть на Шанхайському міжнародному кінофестивалі // Kinorob. 13.06.2018. URL: <https://kinorob.com/uk/news/text/256-ukrayinske-fentezi-storozhova-zastava-pokazhut-pid-chas-shankhayskogo-mizhnarodnogo-kinofestivalyu> (дата звернення: 5.11.2019).

20. Українську повнометражну спортивну драму "Пульс", компанії Kinorob, відібрано на пітчінг 21-го Шанхайського міжнародного кінофестивалю // Kinorob. 7.06.2018. URL: <https://kinorob.com/uk/news/text/255-ukrayinsku-povnometrazhnu-sportivnu-dramu-puls-kompaniyi-kinorob-vidibrano-na-pitching-21-go-shankhayskogo-mizhnarodnogo-kinofestivalyu> (дата звернення: 5.11.2019).

21. 16 Edizione – 75. Mostra Internazionale d'Arte Cinematografica di Venezia // Kineo – Premio Diamanti al Cinema. 2.09.2018. URL: <http://www.kineo.info/2018/09/16-edizione/> (дата звернення: 5.11.2019).

22. San Sebastian Film Festival. URL: <https://www.sansebastianfestival.com/in> (дата звернення: 5.11.2019).

References

1. Valck, M. de, Kredell, B., & Loist, S. (2016). *Film festivals: history, theory, method, practice*. London: Routledge [in English].

2. Wong, C. H. (2011). *Film festivals: culture, people, and power on the global screen*. New Brunswick, NJ, London: Rutgers University Press [in English].

3. Parks, S. (2012). *The insider's guide to independent film distribution*. Second Edition. Focal Press [in English].

4. Film Festival Research. Retrieved from <http://www.filmfestivalresearch.org> [in English].

5. Ukrainian Cinema at A-List Festivals – from 1990s till Nowadays. (2018, 1 November). Profilms. Retrieved from <https://profilms.in.ua/ukrainian-cinema-at-a-list-festivals-from-1990s-till-nowadays/> [in English].

6. The results of Ukraine's participation at the 68th Berlinale International Film Festival. (2018, February 28). Ukrainian State Film Agency. Retrieved from http://dergkino.gov.ua/en/news/show/1419/rezultati_uchasti_ukrayini_u_68_mu_berlinskomu_mizhnarodnomu_kinofestivali.html [in Ukrainian].

7. Ukraine Is Your Destination! The results of Ukraine's participation at the 71st Cannes Film Festival. (2018, May 24). Ukrainian State Film Agency. Retrieved from http://dergkino.gov.ua/en/news/show/1501/ukraine_is_your_destination_pidsumki_uchasti_ukrayini_u_71_mu_kannskom_kinofestivali.html [in Ukrainian].

8. Ukrainian State Film Agency. (2019). *Ukrainian State Film Agency 2018 Activity Report*. Retrieved from http://dergkino.gov.ua/media/text/zvit_presentation_2018.pdf [in Ukrainian].

9. Korkodym O. (2015, July 6). "The Tribe" release in USA: to open Cine-Ukraine. Detector Media. Retrieved from <https://detector.media/rinok/article/108938/2015-07-06-prokat-strichki-plemya-v-ssha-vidkriti-kino-ukrainu/> [in Ukrainian].

10. Competitive Feature Films Festivals. FIAPF. Retrieved from http://www.fiapf.org/intfilmfestivals_sites.asp [in English].

11. Cairo International Film Festival. Retrieved from <https://web.archive.org/web/20190402111757/https://www.ciff.org.eg/> [in English].

12. Official Catalogue. International Cinema, IFFI 2018. (2018). Directorate of Film Festivals, Ministry of Information & Broadcasting, Government of India [in English].

13. KVIFF. Retrieved from <https://www.kviff.com/en/homepage> [in English].

14. Critics' Week SACD Prize 2018 goes to "Kona Fer I Strid" ("Woman at war"). (2018, May 16). SACD. Retrieved from: <https://www.sacd.fr/prix-sacd-de-la-semaine-de-la-critique-2018-a-kona-fer-i-strid-woman-war-0> [in French].

15. POFF. Retrieved from <https://2018.poff.ee/> [in English].

16. Awards – 49th Student Film Festival – 2018. World Film Festival. Retrieved from <http://www.ffm-montreal.org/en/press-releases/224-awards-49th-student-film-festival.html> [in English].

17. Warsaw Film Festival. Retrieved from <https://wff.pl/en/> [in English].

18. Moscow International Film Festival. Retrieved from <http://moscowfilmfestival.ru/> [in Russian].

19. Ukrainian fantasy "Stronghold" will be screened at Shanghai International Film Festival. (2018, June 13). Kinorob. Retrieved from <https://kinorob.com/uk/news/text/256-ukrayinske-fentezi-storozhova-zastava-pokazhut-pid-chas-shankhayskogo-mizhnarodnogo-kinofestivalyu> [in Ukrainian].

20. Ukrainian full-length drama "Pulse" produced by Kinorob has been selected for pitching at the 21st Shanghai International Film Festival. (2018, June 7). Kinorob. Retrieved from <https://kinorob.com/uk/news/text/255-ukrayinsku-povnometrazhnu-sportivnu-dramu-puls-kompaniyi-kinorob-vidibrano-na-pitching-21-go-shankhayskogo-mizhnarodnogo-kinofestivalyu> [in Ukrainian].

21. 16 Edizione – 75. International Exhibition of Cinematographic Art of the Venice. (2018, September 2). Kineo – Premio Diamanti al Cinema. Retrieved from <http://www.kineo.info/2018/09/16-edizione/> [in Italian].

22. San Sebastian Film Festival. Retrieved from <https://www.sansebastianfestival.com/in> [in English].

*Стаття надійшла до редакції 03.05.2020
Прийнято до друку 04.06.2020*